Hologram borrar hisnande hål

SPEGELSTENEN
Michael Palin, Alan Lee, Richard Seymour
Natur och Kultur

Om en bild i en bilderbok plötsligt rör på sig, då har man en "pop-up"-bok i handen. Sådana bilderböcker, och andra med liknande specialeffekter, har lite föraktfullt kallats "spektakelböcker".

Påfallande ofta används specialeffekter i bilderböcker i högst respektabla, pedagogiska syften. Roligare tycker jag dock det är när de används estetiskt, för att göra en bok skojigare eller mer spännande.

En bok med en estetisk specialeffekt är **Spegelstenen,** skriven av **Michael Palin** och illustrerad av **Alan Lee.** Den här boken innehåller hologram, ytor som när de får direkt ljus på sig återger en tredimensionell bild.

"Spegelstenen" bygger på ett fantasytema. En trollkarl kan med hjälp av ljus och speglar förflytta saker i tid och rum. Dessutom har han lyckats skapa en sten som speglar så perfekt att den kan visa en människas innersta tankar.

Stenen går förlorad i havet, och trollkarlen behöver någon som kan hämta den där. Bokens huvudperson, en pojke, är duktig på att simma under vattnet. Så via en spegel fångar trollkarlen in pojken för att han ska hämta stenen.

För att en fantasyberättelse ska fungera behövs två helt motstridiga saker. Det behövs noggrant uppbyggda miljöer som skapar lugn, ordning och förtroende. Men det behövs också en fantasi som spränger ramar och öppnar hisnande djup. Kaos med andra ord.

Mycket ordning och mycket kaos bjuder Alan Lees bilder på. I skicklig akvarell bygger han upp sina miljöer. När trollkarlens värld ska introduceras visar han den till exempel på ett helt uppslag. En stad från renässansen, full av liv och rörelse.

Till interiörerna fogar Alan Lee minutiöst återgivna föremål. Trollkarlen omges till exempel av optiska instrument av blankt glas och glänsande mässing.

Sidlayouterna är konstfärdigt uppbyggda och Alan Lee använder det pappersvita på många sätt. På en sida är det pappersvita vattnet pojken simmar i, på en annan en bordsyta belamrad med böcker och vetenskapliga instrument.

Det pappersvita används också till ram runt rektangulära bilder. I sådana bilder bryts ofta ramen, något från en bild får gå in i en annan eller så får föremål sticka ut ur bilden.

Men det element som kraftfullast bryter ordningen är naturligtvis hologrammen; med sin tredimensionalitet borrar de ju hål i den flata bildytan. Samtidigt är de genom berättelsens tema, förflyttningar i tid och rum med hjälp av ljus och speglar, på ett elegant sätt infogade i handlingen. Lika elegant har Alan Lee infogat dem i bilderna.

Som berättelse fungerar "Spegelstenen" hyggligt. Men tyvärr är Michael Palin, en av medlemmarna i Monthy Pyton-gruppen, ingen färdig författare. Han har inte lyckats balansera intrigens alla element och texten är stundtals klumpig.

Texten i "Spegelstenen" är alltså inte helt lyckad. Men det är lätt att överse med när bilderna är så starka och specialeffekten, hologrammen, fungerar så bra. "Spegelstenen" är helt enkelt en suverän bilderbok i fantasygenren.

MAGNUS KNUTSSON

Elegant har Alan Lee fogat in tredimensionella bilder, hologram gör fantasyberättelsen "Spegelstenen" till en suverän bilderbo helt lyckad.

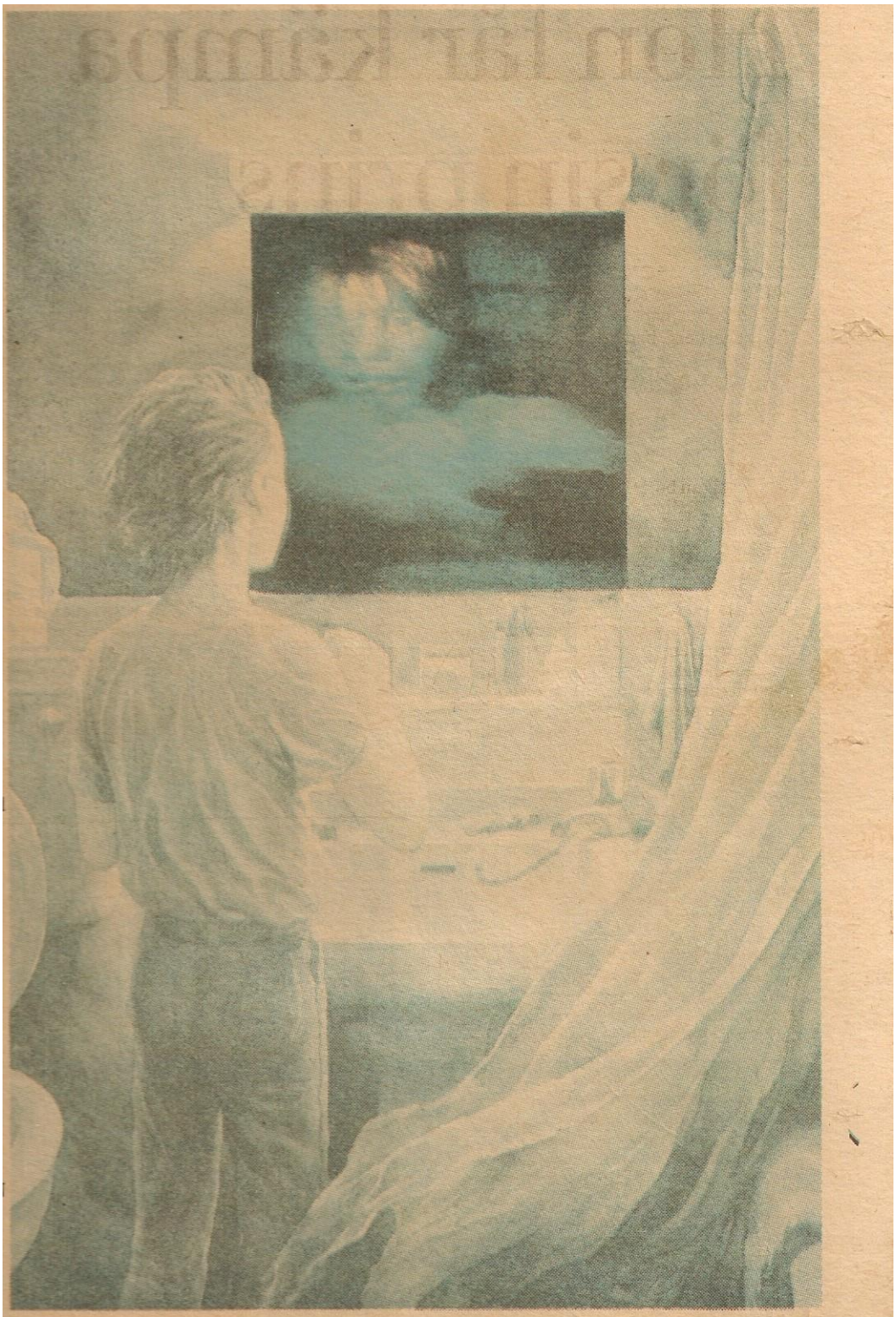

Foto: TOM BONNALT

Elegant har Alan Lee fogat in tredimensionella bilder, hologram, i sina illustrationer. De gör fantasyberättelsen "Spegelstenen" till en suverän bilderbok, trots att texten inte är helt lyckad.